

Seniorin digitaidot: Sähköpostin peruskäyttötaidot

Bert Bjarland, syksy 2020

Jos epäselvää, huomautettavaa, kysyttävää?

- Keskeytä tai nosta käsi

- Raise Hand-toiminnolla
- fyysisesti (mutta kameran edessä, että näkyy):

- Klikkaa **Participants**-ikonia näyttösi alalaidassa, keskellä. Oikealle avautuvassa osallistujaikkunassa, klikkaa **Raise Hand**
- Digitaalinen kätesi on nyt pystyssä. Tilaisuuden hostaaja reagoi siihen ja antaa sinulle puheenvuoron. Käden saat alas klikkaamalla **Lower Hand**
- Vaihtoehtoisesti voit kirjoittaa kysymyksesi **Chat**-ikkunaan, jonka ikoni myös näyttösi alalaidassa.

Sähköposti ?

- Tietokoneen tai älypuhelimien avulla toimiva nopea viestikanava, joka
- internetin kautta
- välittää digitaalisia viestejä
(SMTP- sekä POP3-, IMAP- tai HTTP-protokollalla)
- lähettäjältä yhdelle tai useammalle vastaanottajalle, joilla
- sähköpostiosoite

Sähköpostiosoite ?

- Sähköpostiosoite on tunnuksesi cyberavaruudessa / internetissä ja on muotoa

tunnus@verkkotunnus

- jossa tunnus on usein muotoa

nimi tai etunimi.sukunimi

- ja verkkotunnus useimmiten ilmoittaa sähköpostin palveluntarjoajasi, esim *gmail.com*

- Pekka Puupään sähköpostiosoite voisi näin olla esim

pekka.puupaa@gmail.com

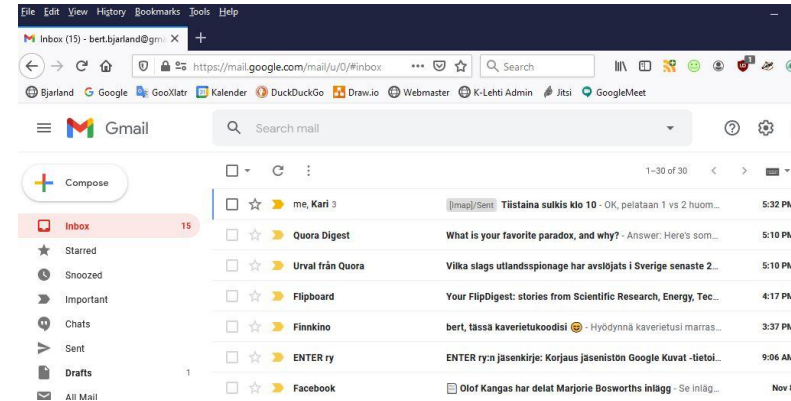
Verkkotunnus (domain)

- Poimintoja sähköpostisovellukseni Address Bookista:
gmail.com, kaapeli.fi, adlibris.com, yahoo.com, turku.fi, seta.fi, helsinki.fi, hanken.fi, iki.fi, pp.inet.fi, amnesty.fi, monikanaiset.fi, abo.fi, kolumbus.fi, vaestoliitto.fi, eduskunta.fi, yle.fi, helka.net, utu.fi, ollus.net, luukku.com, naisjarjestot.fi, stm.fi, hel.fi, netti.fi, redcross.fi, reform.no, welho.com, elisanet.fi, aware.org.sg, aland.net, icloud.com, sfp.fi, klockrike.fi, konstsalongen.com, nordea.fi, om.fi, klarna.fi, posti.com, hbl.fi, easypark.net, hot.ee, viirus.fi, nytid.fi, outlook.com, ficora.fi, aalto.fi, espoo.fi, thl.fi, telia.fi, dentti.fi, arkadiabookshop.fi, enterseniior.fi, hattulanpuu.fi, krut.fi, vtt.fi, ..

Sähköpostin käyttö, Windows

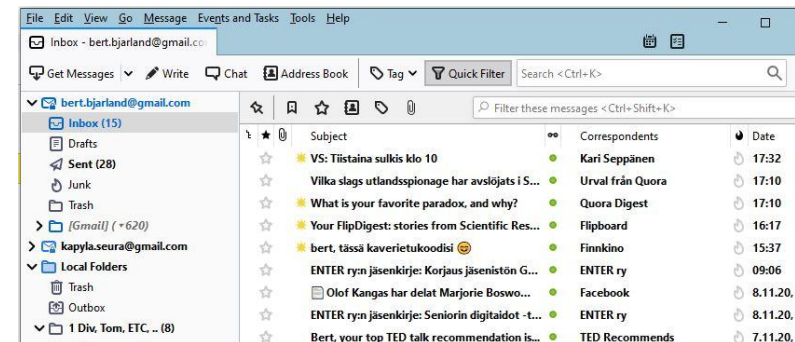
- Selaimella

- *Firefox*
- Chrome
- Edge

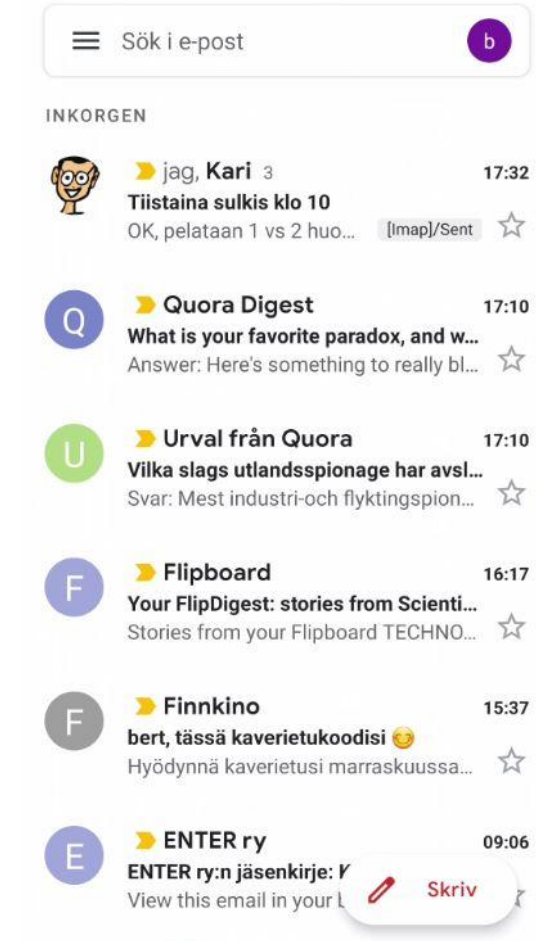
- Sähköpostisovelluksella

- *Thunderbird*
- MS Outlook
- Mailbird
- ..

Sähköpostin käyttö, Android-kännykkä

- Kännykässä on valmistajasta riippuen oma oletussovellus ainakin Gmailille
- Muille sähköposteille löytyy (toivottavasti) Play-kaupasta sovellukset

Sähköpostin hallinta

- Postilaatikkoon on valitettavan helppo hukkoa. Mitä enemmän postilaatikossa on viestejä, sitä vaikeampi niitä on hallita.

Ratkaisuja:

- **Kansioita**; esim. Thunderbirdissa voi luoda kansioita ja siirtää kaikki luetut ja toimenpiteitä vaatineet viestit niihin
- **Hakukoneen** käyttö; esim. Gmailissa on tehokas hakukone – jos vain muistaa millä hakusanalla pitäisi hakea
- Kaikki viestit jotka eivät SPAM-filtterin kautta automaattisesti ohjaudu SPAM-kansioon, jotka eivät vaadi toimenpiteitä tai joilla ei ole tunne- tai muuta arvoa, kannattaa säännöllisesti **poistaa**

Ja nyt: Tarkistuslista

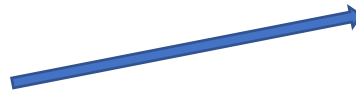
- 14 kysymystä sähköpostin
  - käyttöönottamisesta,
  - käyttämisestä,
  - hallinnasta ja
  - turvallisuudesta
- oman taidon arvioimiseksi, sekä
- lisäopiskeluun innoittamiseksi

☐ Osaan luoda sähköpostitilin

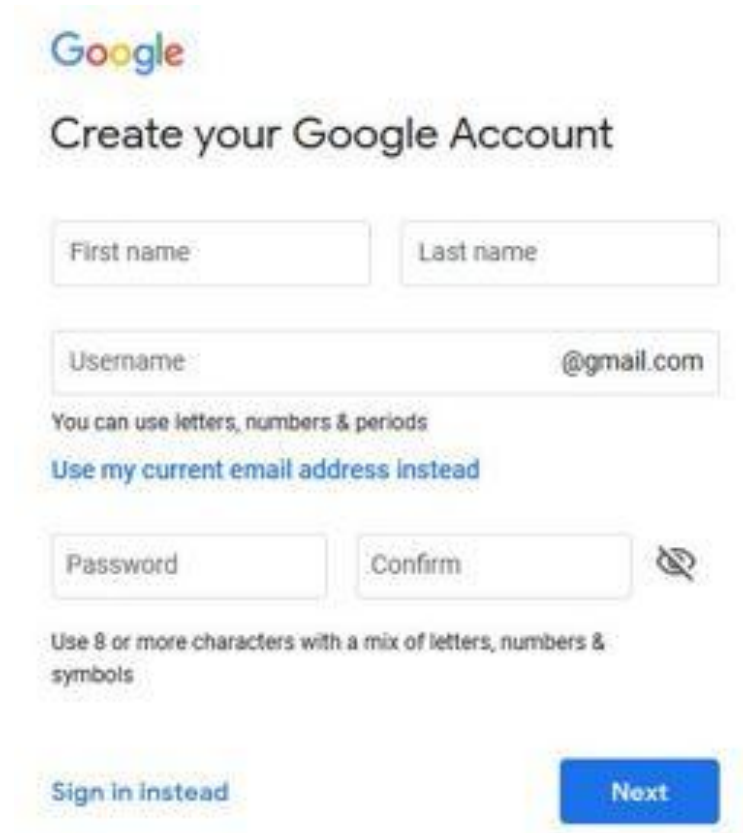
- Osaan valita palveluntarjoajan (esim. Gmailille Google)

<https://accounts.google.com/signup/>

- Osaan luoda siellä tilin (syöttää nimi, sähköpostiosoite, valitsemani salasana kahteen kertaan sekä kännyyn vastaanotettava todentamiskoodi)

The screenshot shows the Google account creation interface. At the top is the Google logo and the heading "Create your Google Account". Below this are input fields for "First name" and "Last name". A larger field for "Username" is followed by "@gmail.com". A note states "You can use letters, numbers & periods" and a link "Use my current email address instead" is provided. Below are "Password" and "Confirm" fields, with a "Show/Hide" icon. A note at the bottom says "Use 8 or more characters with a mix of letters, numbers & symbols". At the bottom left is a "Sign in instead" link, and at the bottom right is a blue "Next" button.

☐ Osaan luoda sähköpostitilin - 2

- Osaan vielä tehdä sähköpostitilini perusasetuksiin mahdollisesti vaadittavia / tarvittavia lisäasetuksia (syntymäpvä / kieli, ..)

Win10 / Thunderbird;

Tools > Account Settings: Signature, ..

Tools > Options: Font, Language, ..

Android / Gmail-sovellus

☰ > ⚙ > Language

☐ Osaan ottaa sähköpostini käyttöön

- Osaan valita tarkoitukseeni soveltuvan sovelluksen
  - Windows
    - selain; Firefox, Chrome, Edge, ..
    - sähköpostisovellus; Thunderbird, ..
  - Android
    - tehdasasennettu sähköpostisovellus
    - tai Play-kaupasta valittava ja asennettava muu
- Osaan tehdä sähköpostisovellukseen / selaimeen tarvittavia sähköpostiasetuksia
  - Account Settings; signature, ..
  - Tools > Options; font, language

☐ Tunnistan luetut ja lukemattomat viestit

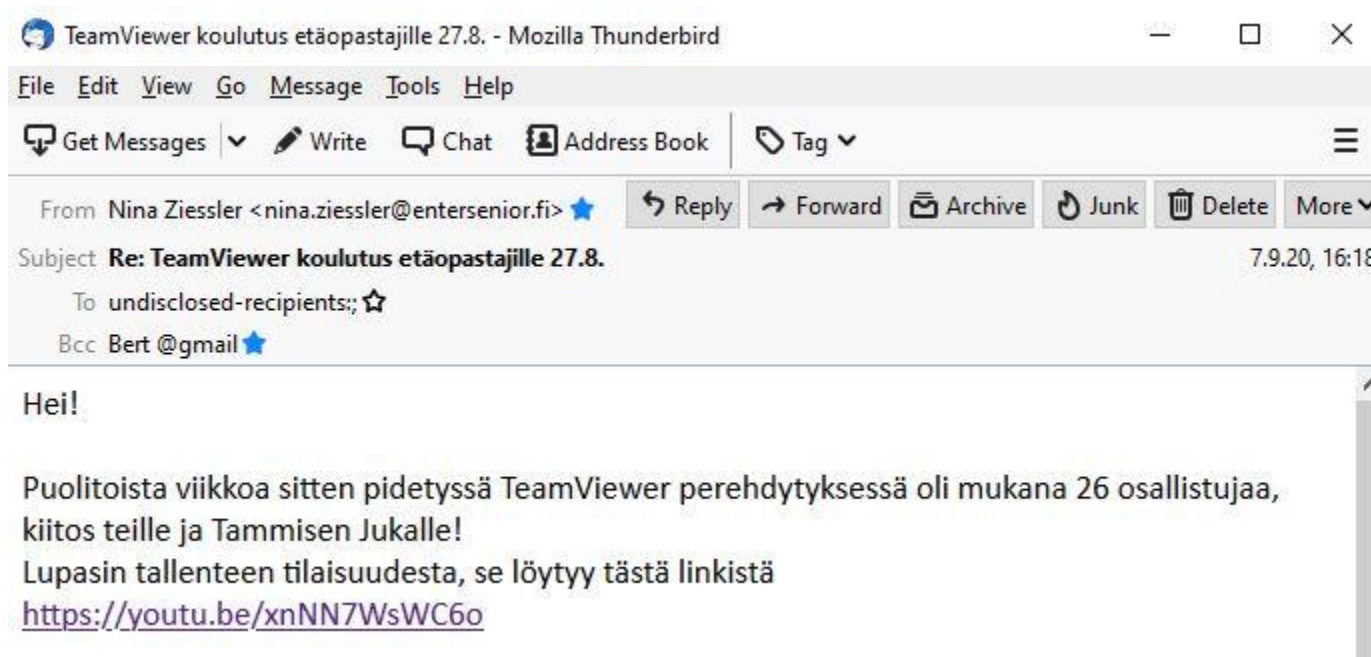
- Ymmärrän, että **lukematon viesti** näkyy postilaatikossani lihavoidulla, luettu viesti normaalilla fontilla

Re: TeamViewer koulutus etäopastajille 27.8.	● Nina Ziessler
Re: Opastukset	● Raimo Anttila
↶ Re: Maskit opastuksissa	● Nina Ziessler
↶ Re: Opastukset	● Raimo Anttila
📎 ↶ Re: Seniorin digitaidot	● Reijo Perkiömäki
ENTER ry:n kevätkokous	● ENTER ry
↶ Oodin opastukset syksyllä 2020	● Nina Ziessler
↶ Re: Opastukset	● Nikunen, Martti T
ENTER ry:n jäsenkirje: lähiopastukset avautuvat syy...	● ENTER ry

click-click

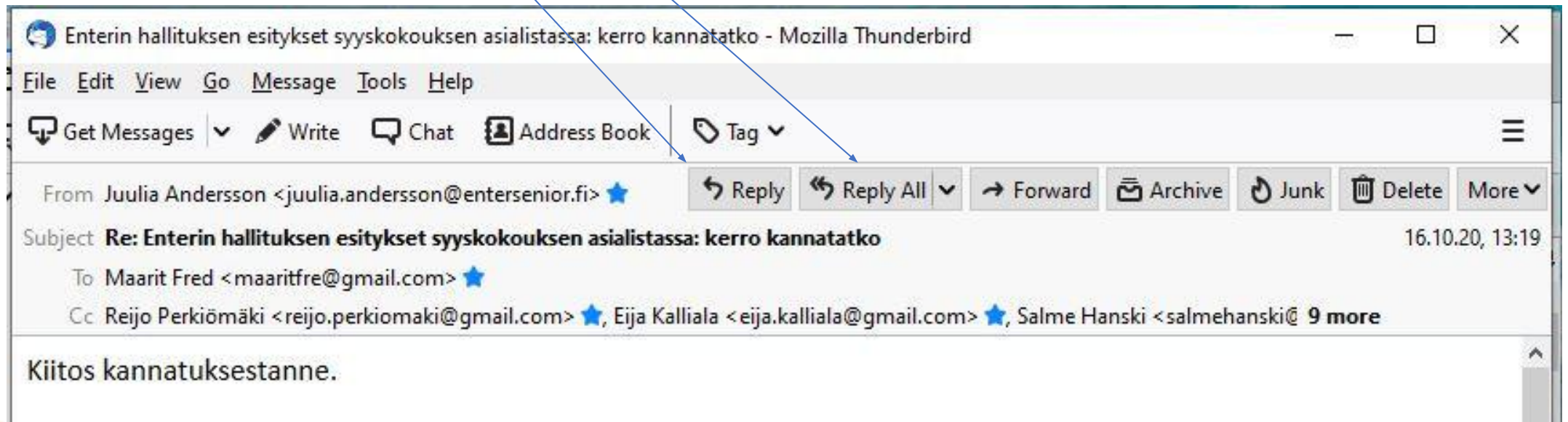
☐ Osaan lukea sähköpostiviestejä

- Osaan avata viestin
  - kaksoisklikkaamalla (lappäri)
  - koskettamalla (kännykkä)

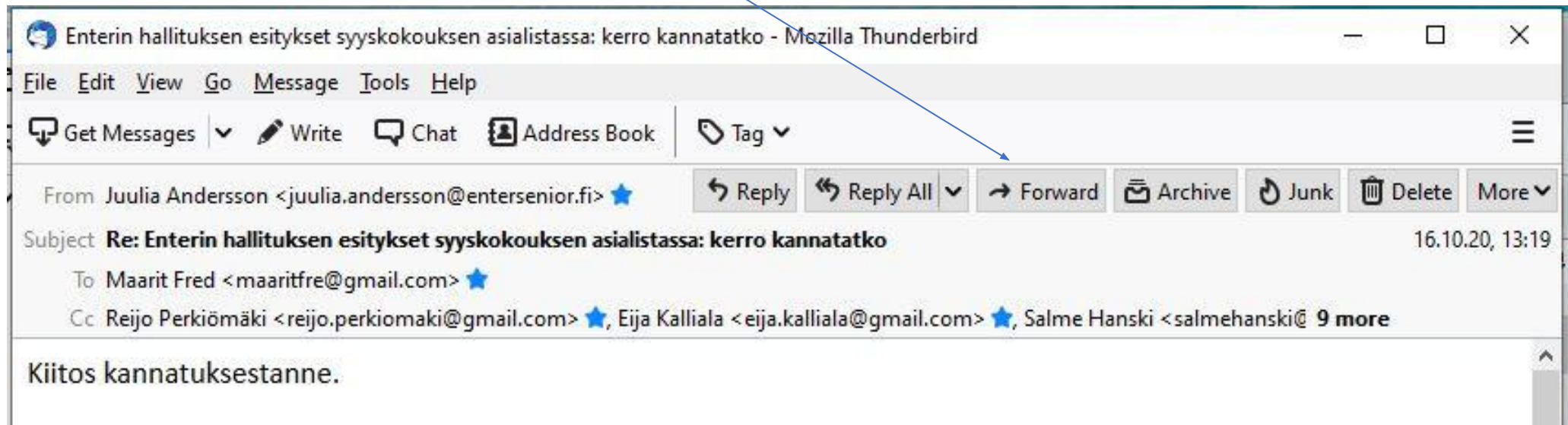
☐ Osaan vastata viestiin

- Jos valitsen '**Vastaa**', vastaukseni lähtee vain viestin lähettäjälle
- Jos valitsen '**Vastaa kaikille**', vastaukseni lähtee myös kaikille muille, joille viesti minun lisäksi on lähetetty

☐ Osaan lähettää viestin edelleen

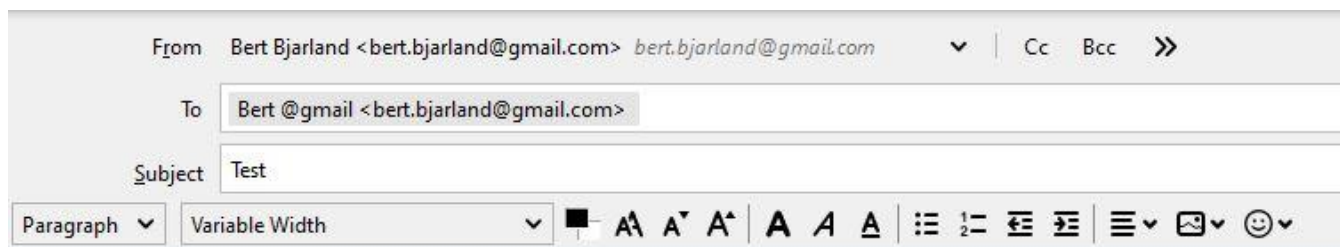
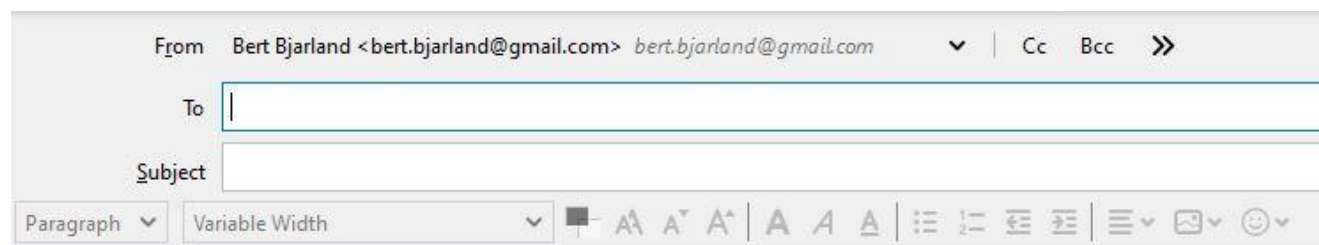
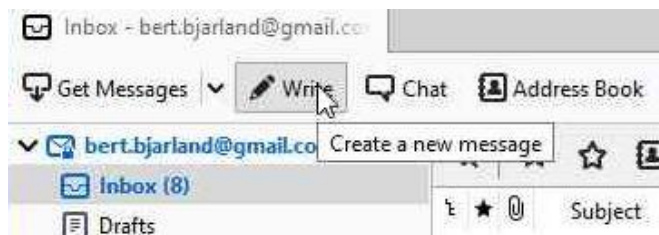
- Jos valitsen '**Lähetä eteenpäin**', viesti lähtee henkilölle, jonka sähköpostiosoite kirjoitan vastaanottaja-kenttään

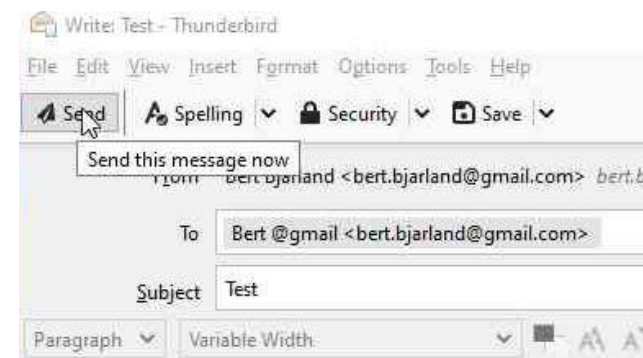

☐ Osaan lähettää viestin

Windows, sähköpostisovellus (Thunderbird)

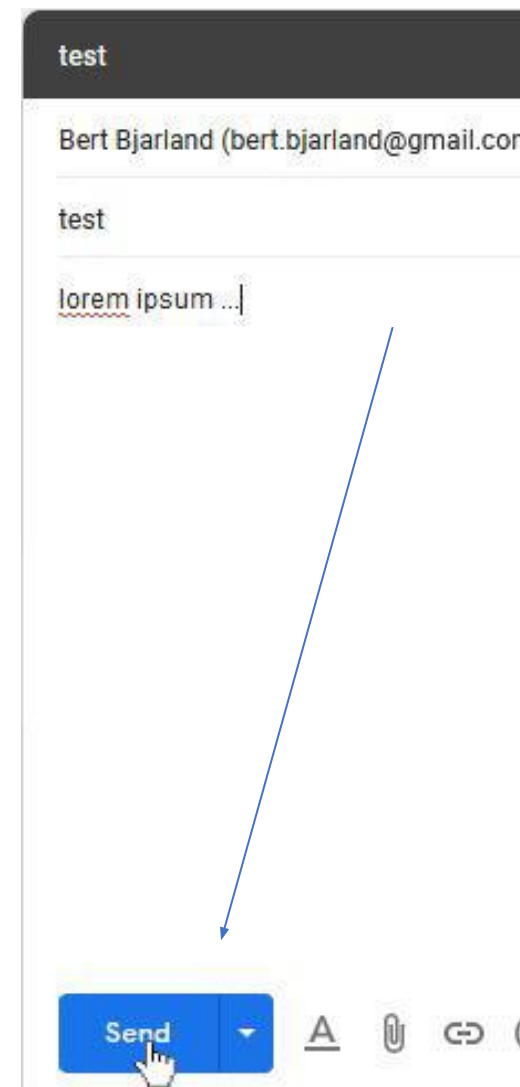
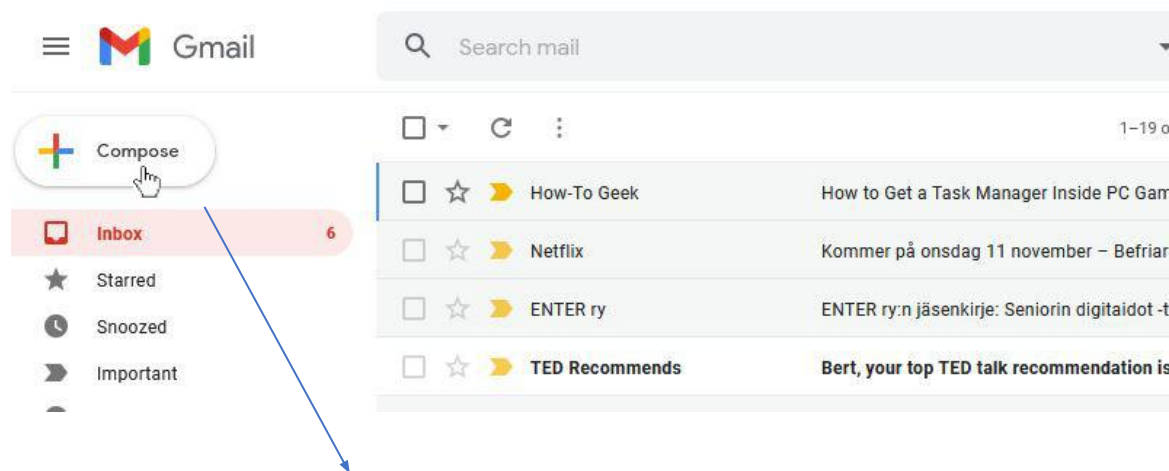

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Suspendisse molestie est duj, vitae pulvinar tortor facilisis quis. Nullam posuere eros eget pretium imperdiet. Mauris ultrices pulvinar lectus, quis consequat justo.

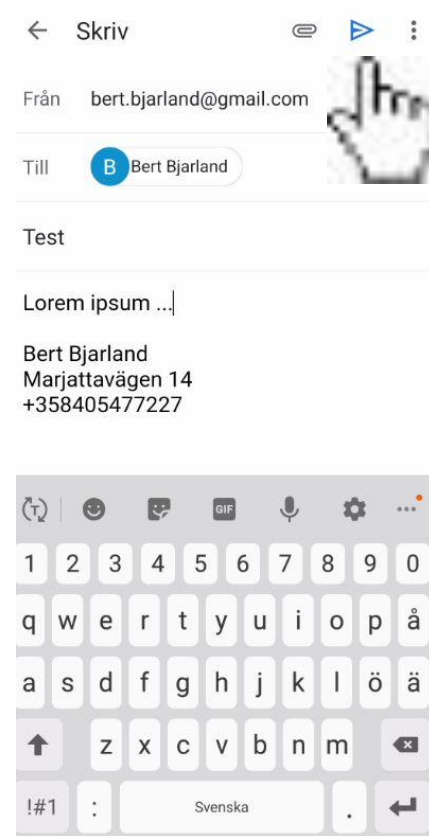
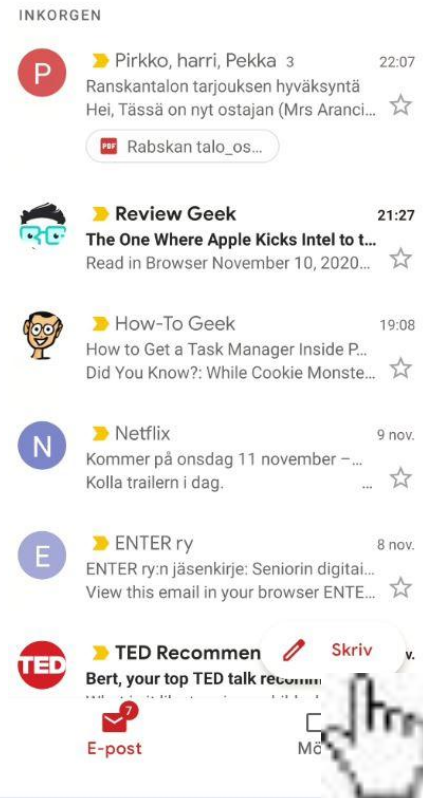
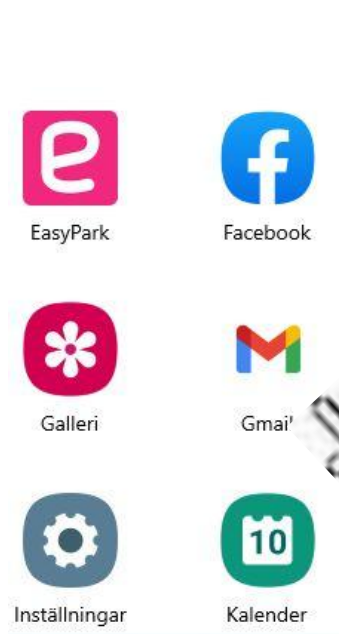
☐ Osaan lähettää viestin - 2

Windows, selain (Firefox)

☐ Osaan lähettää viestin - 3

Android, sähköpostisovellus (Gmail)

☐ Osaan lähettää viestin 'pimeästi'

- Jos haluan ettei kukaan vastaanottaja näe, keille muille viesti on myös lähetetty,
  - lähetän viestin *itselleni* ja
  - laitan kaikki muut vastaanottajat **Piilokopio**-kenttään (Bcc)

From Bert Bjarland <bert.bjarland@gmail.com> bert.bjarland@gmail.com | Cc >>

To Bert @gmail <bert.bjarland@gmail.com>

Bcc ole@reform.no daniel@reform.no peter.eriksson@haninge.se marie.persson@hassleholm.se khalid.rashid@rfs.se

Subject 'Pimeä' viesti

Paragraph Variable Width

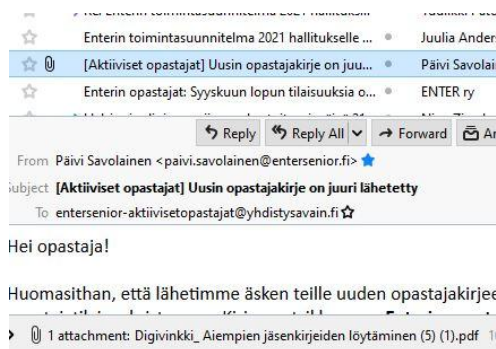
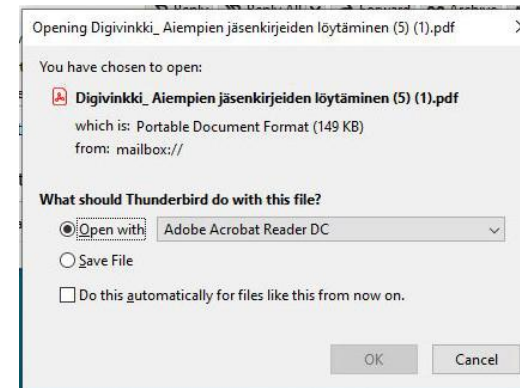
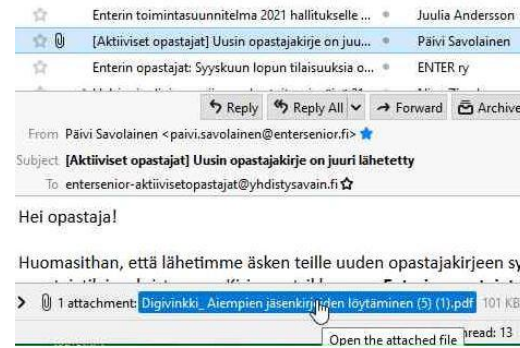
tämä viesti lähtee Olelle, Danielille, Peterille, Marielle ja Khalidille mutta kukaan heistä ei näe muita vastaanottajia

☐ Ymmärrän otsikoinnin merkityksen

- Ymmärrän, että otsikon pitää lyhyesti ja nasevasti kuvata viestin sisältöä. Vastaanottajahan näkee vain otsikon, ellei avaa viestiä.
- Kun vastaan viestiin, tarkistan, että otsikko vastaa vastaukseni sisältöä; jos vastaukseni koskee esim. vain osaa vastaanotetusta viestistä, muotoilen otsikkoa vastaavasti.
- Kun haluaa lähettää viestin tietylle ryhmälle, poimitaan usein vanha ryhmälle mennyt viesti, klikataan **Vastaa kaikille** ja kirjoitetaan uusi viesti. Ellei muista muuttaa otsikkoa asianmukaiseksi ja mieluummin pyyhkiä vanha sisältö pois, tällainen viesti voi olla vastaanottajille harhaanjohtava ja turhauttava.

☐ Osaan avata viestin liitetiedoston

- Avaan liitetiedoston kaksoisklikkaamalla (lappäri) tai koskettamalla (kännykkä)

Digivinkki: Aiempien jäsenkirjeiden löytäminen

Ovatko Enterin jäsenkirjeet joskus hukassa? Tässä voi olla arvokas vinkki: Kun löydät sähköposteistasi minkä tahansa värkkään uutiskirjepohjalla lähetetyn viestin Enteriltä, avaa se.

- Klikkaa sähköpostin ylälaudassa "View this email in your browser"

☐ Osaan liittää tiedoston viestiin

- Lämpärillä klikkaan uudessa viestissä klemmarikuvaketta ja valitsen liitettävän tiedoston, tai
raahaan liitettävän tiedoston kursorilla uuden viestin päälle ja tiputan sen sinne
- Kännykän sähköpostisovelluksessa kosketan ylälaidassa olevaa klemmari-ikonia ja valitsen liitettävän tiedoston
- Tiedän, että myös kuvat ja videot ovat tiedostoja, joita voin lähettää liitteenä

☐ Osaan tyhjentää roskakorin ja -hakemistoja

- Lämpärillä klikkaan auki työpöydällä olevan Roskakori-hakemiston sekä sähköpostisovelluksen hakemistorakenteesta Roskakori- ja Roskaposti-hakemistot, tarkistan ettei niihin ole vahingossa joutunut oikeita viestejä ja sen jälkeen valitsen hakemisto kerrallaan hakemiston koko sisällön ja painan Poista pysyvästi
- Vaihtoehtoisesti valitsen sähköpostin asetuksissa (Junk Settings) automaattisen tyhjentämisen, jolloin esim. 30 päivää vanhemmat viestit hävitetään roskakorista automaattisesti
- Ymmärrän, että kaikki poistetut viestit joutuvat Roskakori-hakemistoon ja että jos vahingossa hävitän viestin, voin vielä löytää sen sieltä, niin kauan kun sitä ei ole tyhjennetty
- Kännykän sähköpostisovelluksessa löytää em. hakemistot ylärivin valikosta

☐ Ymmärrän tietoturvallisuuden perusasiat

- En avaa tuntemattomilta tai epäilyttäviltä lähettäjiä tulleita
  - viestejä tai roskapostia
  - enkä varsinkaan avaa niissä olevia linkkejä tai liitteitä

📧	Subject	👤	Correspondents	🕒	Date
📧	★ Bertbjarland ,Käy kauppaa bitcoineilla ja ansa...	🟢	BitcoinGemini	🕒	22:41
	★ Varastollamme on (1) pakettia odottamassa ...	🟢	Jakelukeskus	🕒	21:57
	★ Miksi et ole käyttänyt ilmaiskierroksiasi vielä?	🟢	Nordicspin	🕒	21:12
	★ Pyöräytä pyörää ja voit huikeita palkintoja – ...	🟢	Bonukset NordicSpin	🕒	19:11
	★ Palauta hyvä näkökyky 1 yksinkertaisen men...	🟢	"Paremmän Näön Instituutt...	🕒	15:32
	★ bert.bjarland: OLET VOITTAJA!	🟢	LiDL-Lahja	🕒	15:14
	★ Palauta seksuaalitaidosi 4 sekunnissa tällä klii...	🟢	Kliininen parannus - Online-...	🕒	14:53
	★ Tarvitaan vain 28 päivää, jotta veri virtaisi jäl...	🟢	Terveiden Verisuonten ja V...	🕒	11:58

Kiitos!

www.entersenior.fi

info@entersenior.fi